

Sygn. akt III Ko 652/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział III Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Magdalena Grzybek

Protokolant: st. prot. sąd. Anita Sobczak

w obecności Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu – Anny Ockert

po rozpoznaniu w dniach 6 listopada 2017 roku i 24 stycznia 2018 roku sprawy z wniosku J. L. o zadośćuczynienie za pozbawienie wolności jej ojca H. A. w sprawie Sądu Powiatowego dla Miasta P. w P. V Wydział Karny z dnia 29 marca 1971 roku sygn. akt V1 Kp 19/71

1. Na podstawie art. 8 ust. 1 i art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego wniosek o zadośćuczynienie oddala.
2. Na podstawie art. 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

SSO Magdalena Grzybek

III Ko 652/17

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 17 sierpnia 2017 roku pełnomocnik wnioskodawczyni J. L. wniosła o zasądzenie na jej rzecz kwoty 1.125.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę na skutek pozbawienia wolności H. A. – ojca wnioskodawczyni w wyniku wydania przez Sąd Wojewódzki w Kielcach IV Wydział Karny wyroku z dnia 2 marca 1963 roku sygn. akt IV K 111/62 oraz w wyniku wydania wyroku przez Sąd Powiatowy w dla m. Poznania w Poznaniu Wydział V Karny z dnia 29 marca 1971 roku sygn. akt V1Kp 19/71.

Kwestia rozpoznania wniosku o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę na skutek pozbawienia wolności H. A. w wyniku wydania przez Sąd Wojewódzki w Kielcach IV Wydział Karny wyroku z dnia 2 marca 1963 roku sygn. akt IV K 111/62 przekazana został wg właściwości Sądowi Okręgowemu w Kielcach.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem Sąd Powiatowy w dla m. P. w P. Wydział V Karny z dnia 29 marca 1971 roku sygn. akt V1Kp 19/71 H. A. został uznany za winnego tego, że od bliżej nieokreślonego czasu do kwietnia 1970 roku na terenie kraju uczestniczył i pełnił kierowniczą funkcję członka Komitetu Krajowego w zdelegalizowanym związku (...), którego istnienie, ustrój i cel miały pozostać tajemnicą wobec organów państwowych tj. za popełnienie przestępstwa z art. 278 § 3 k.k. na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Na skutek rewizji wniesionej do Sądu Wojewódzkiego w Poznaniu, wyrokiem z dnia 6 sierpnia 1971 roku Sąd zmienił zaskarżony wyrok i obniżył karę pozbawienia wolności do 1 roku i 3 miesięcy. Na poczet wymierzonej kary zaliczono H. A. okres tymczasowego aresztowania od dnia 22 kwietnia 1970 roku. W

dniu 7 sierpnia 1971 roku, po odbyciu kary pozbawienia wolności ojciec wnioskodawczynie został zwolniony z Zakładu Karnego we W..

Wyrokiem z dnia 21 maja 1999 roku sygn. akt VKKN 14/99 Sąd Najwyższy uniewinnił H. A. od popełnienia przypisanego mu czynu.

Przed zatrzymaniem H. A. miał 58 lat pozostawał w związku małżeńskim, miał jedno dziecko. Należał do związku wyznaniowego Świadków Jehowy, nigdy nie walczył o zmianę ustroju Państwa Polskiego ani nie występował przeciwko ówczesnym władzom.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie:

- zeznań wnioskodawczynie J. L., złożonych na rozprawie w dniu 6 listopada 2017 roku,
- dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy Sądu Okręgowego w Poznaniu III Ko 652/17 .

Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawczynie J. L.. Wnioskodawca wskazała, za co został skazany jej ojciec, na jaką karę i jak długo był pozbawiony wolności. Opisała również jego sytuację rodzinną, podała, że ojciec chorował w okresie, gdy był pozbawiony wolności.

Wnioskodawczynie zeznała, że jej ojciec nigdy nie walczył o zmianę ustroju Państwa Polskiego ani nie występował przeciwko ówczesnym władzom, nie kontaktował się nawet z ludźmi walczącymi o niepodległy byt Państwa Polskiego. Świadkowie Jehowy są apolityczni i głoszą o Królestwie Bożym.

Zeznania J. L. były szczerze, zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, a także powszechną wiedzą na temat związku wyznaniowego Świadków Jehowy, wobec czego Sąd uznał je w całości za wiarygodne.

Za wiarygodne sąd uznał również wszystkie zgromadzone w aktach dokumenty, albowiem ich treść i autentyczność nie budziły wątpliwości.

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek pełnomocnika Wnioskodawczynie J. L. nie zasługiwał na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego osobie, wobec której stwierdzono nieważność orzeczenia albo wydano decyzję o internowaniu w związku z wprowadzeniem w dniu 13 grudnia 1981 roku w Polsce stanu wojennego przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę wynikłe z wykonania orzeczenia albo decyzji. Przepis ten na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy ma również zastosowanie wobec osób, co do których zachodzą przesłanki do stwierdzenia nieważności orzeczenia, jeżeli oskarżonego uniewinniono lub postępowanie umorzono z powodów, o których mowa w art. 17 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. i nie zostało prawomocnie zasądzone odszkodowanie i zadośćuczynienie, a osoby te były zatrzymane lub tymczasowo aresztowane.

Zdaniem Sądu w przedmiotowej sprawie nie zachodzi sytuacja wskazana w przytoczonych powyżej przepisach.

Ustawa z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, na podstawie której pełnomocnik wnioskodawczynie oparła roszczenie ma na celu oddanie sprawiedliwości osobom, które walczyły o niepodległą Polskę, a nie wszystkim niesłusznie skazanym w latach 1944-1989. Możliwość zasądzenia zadośćuczynienia w oparciu o przepisy tzw. ustawy lutowej zachodzi wyłącznie w przypadku uznania, że osoba ubiegająca się o nie faktycznie działała na rzecz niepodległości Polski i za tę działalność, albo z jej powodu została niesłusznie skazana. Za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego uważa się natomiast takie świadomie podejmowane czynności, które zmierzały do odzyskania przez Polskę suwerenności, niezawisłości i samostanowienia. Ustawa nie przewiduje możliwości

przyznania zadośćuczynienia z powodu każdej represji, ale należy się tylko tym osobom, które prowadziły działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego i za to lub z tego powodu były represjonowane. Zdaniem Sądu nie można rozszerzająco interpretować zachowania mogącego być uznany za działalność niepodległościową, gdyż musi odnosić się ono wprost do walki o niepodległość i nie może być domniemane. W każdym bowiem przypadku represji stosowanych czy to "w związku", czy też "z powodu" działalności niepodległościowej musi nastąpić precyzyjne ustalenie, że represjonowany faktycznie i świadomie podejmował działania zmierzające do odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 1. 12. 2012 r. sygn. akt II AKa 466/11).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, że ze zgromadzonych dowodów nie wynika, aby H. A. aktywnie działał na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. Samo wyznawanie przez wnioskodawcę określonej wiary i przynależność do zakazanego wówczas związku wyznaniowego Świadków Jehowy nie może być uznane za działanie na rzecz niepodległości. Z uzasadnienia wyroku Sądu Powiatowego w dla m. P. w P. Wydział V Karny z dnia 29 marca 1971 roku sygn. akt V1Kp 19/71, nie wynika, by H. A. działał na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, zaś w swoich zeznaniach wnioskodawczyni J. L. kategorycznie stwierdziła, że jej ojciec nie działał na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd oddalił wniosek pełnomocnika wnioskodawczyni J. L..

O kosztach Sąd orzekł na podstawie przepisów powołanych w punkcie 2 wyroku.

SSO Magdalena Grzybek

ZARZĄDZENIE

Proszę:

1. Notować w kontrolce uzasadnień.
2. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczyni.
3. Za 14 dni lub z apelacją.

SSO Magdalena Grzybek